

MEMÒRIA 2008

OBSERVATORI
DESC
www.descweb.org

Sumari

<u>L'OBSERVATORI</u>	3
<u>PROMOCIÓ DELS DESC COM A DRETS FONAMENTALS</u>	6
<u>ELS DESC I LES DONES</u>	9
<u>ELS DESC I LES PERSONES IMMIGRADES</u>	12
<u>EL DRET A L'HABITATGE COM A DRET HUMÀ FONAMENTAL</u>	13
<u>DESC I DEUTE EXTERN</u>	19
<u>ANNEXES</u>	23

Edita: Observatori DESC

Fotos: arxiu de les contraparts i Observatori DESC

OBSERVATORI
DESC
www.descweb.org

L'OBSERVATORI

Introducció

L'any 2008 l'Observatori va celebrar el seu **10è aniversari**. Més enllà del caràcter simbòlic de la data, el cert és que el 2008 ha estat un **any fonamental per a l'entitat**. Així, al llarg d'aquest any s'han produït fets decisius com el canvi de seu, la renovació de la Junta Directiva en una clara aposta consolidar la vessant jurídica de l'Observatori, i la conformació d'un equip tècnic capaç de dur a terme els compromisos polítics i de gestió de l'entitat.

Pel que fa als objectius estratègics, aquest any 2008 destaca per: la millora en la visibilitat de l'entitat; la consolidació de l'Observatori com a espai de referència en matèria de dret a l'habitatge i a la ciutat; inici d'una nova línia de treball relativa a la promoció del dret a l'alimentació i a la sobirania alimentària; cerca de nous finançadors.

La **millora de la visibilitat de l'entitat** s'ha fet, d'una banda, mitjançant la renovació total de la pàgina web. Aquesta renovació ha significat que la pàgina sigui estèticament més atractiva i alhora que es pugui actualitzar per part de l'equip, tot plegat amb l'objectiu de convertir la web en un instrument atractiu i àgil. D'una altra banda, per millorar la comunicació, s'ha creat un nou sistema de "mailing" que facilita els enviaments massius d'informació.

La **promoció del dret a l'habitatge i a la ciutat** s'ha dut a terme mitjançant accions que van des de l'elaboració de l'Informe *Derecho a la vivienda y políticas habitacionales en el estado español: Informe de un desencuentro*, la presentació a Barcelona de l'Informe del Relator especial de Nacions Unides d'Habitatge, Miloon Kothari, sobre la seva visita a l'Estat Espanyol; i l'organització de jornades com el *Seminari Internacional sobre les Dones i el Dret a l'Habitatge*, i les Jornades sobre *Dret a l'Habitatge i a la Ciutat en el marc de la crisi: un debat pendent*.

La voluntat d'ampliar els sectors d'incidència més enllà del dret a l'habitatge ens va dur a considerar la necessitat d'establir **noves temàtiques de treball**. La creixent crisi alimentària global, i l'impacte de les polítiques agràries del països del Nord en aquesta crisi, van significar que es fes una aposta per la **promoció del dret a l'alimentació i a la sobirania alimentària**. Aquest treball, encara incipient, ha consistit en l'inici d'un projecte de cooperació internacional al Paraguai.

Finalment, per tal de poder fer front als nous reptes, es va considerar necessari **buscar d'altres formes de finançament**. Per primer cop, doncs, es va presentar un projecte a l'Agència espanyola de cooperació internacional (AECI).

Més enllà de les accions promogudes directament per l'Observatori, durant el 2008, l'entitat ha participat activament en diferents accions d'incidència política i de formació promogudes per altres entitats catalanes i de la resta de l'estat.

Presentació de l'entitat

L'Observatori es va crear el 1998 amb motiu del 50è aniversari de la Declaració Universal dels Drets Humans amb la finalitat de promoure una visió integral dels Drets Humans que reconegui que els drets humans - civils, polítics, econòmics, socials i culturals - són drets fonamentals de totes les persones.

La vulneració dels drets humans obeeix especialment a les desigualtats de poder existents a la societat. Tanmateix, la percepció devaluada dels drets socials en relació a d'altres drets considerats fonamentals requereix accions específiques. Accions orientades a desmuntar la vigència, entre els operadors jurídics, de la tesis dels drets socials com a simples principis rectors o com a drets no justiciables, i a fomentar la interpretació dels drets a partir dels principis d'indivisió, interdependència, i universalitat dels drets humans.

En aquest sentit, l'Observatori realitza accions de promoció dels drets socials com a drets fonamentals, participa en campanyes locals i internacionals de reivindicació de drets, i promou accions d'investigació i denúncia. Tot plegat amb l'objectiu de **fer dels drets expectatives plenament exigibles davant del poder, i en instruments aptes per garantir les necessitats bàsiques i l'autonomia de llurs destinataris.**

Per dur a terme la seva tasca, l'Observatori treballa les següents temàtiques:

1. Promoció dels DESC com a drets fonamentals, amb especial èmfasi en els drets socials de les dones i de les persones immigrades.
2. El dret a l'habitatge i a la ciutat
3. El dret a l'alimentació i a la sobirania alimentària
4. Impacte de la contractació de deute extern en el gaudiment dels drets socials

Aquestes temàtiques es treballen a partir de diferents accions:

- a) Organització de fòrums, seminaris, i cursos de formació
- b) Participació en campanyes i en accions d'incidència política
- c) Elaboració d'estudis i publicacions

Totes tres temàtiques es promouen en 3 àmbits d'acció:

- 1) Amèrica Llatina: mitjançant projectes de cooperació internacional l'Observatori treballa principalment a la zona andina d'Amèrica Llatina.
- 2) Catalunya: a partir del treball en xarxa, de la participació en campanyes, i accions d'incidència política i de formació.
- 3) Internacional: mitjançant la incidència a Nacions Unides i la implicació en xarxes i campanyes globals.

L'Observatori forma part de les següents xarxes:

- International Network for Economic, Social and Cultural Rights (ESCR-Net)
- Habitat International Coalition (HIC)
- Federació Catalana d'ONG de Drets Humans

I participa activament en la campanya: "Qui deu a qui?"

Membres de l'Observatori

Junta Directiva: Eva Labarta, Presidenta, Secretària del Col·legi d'Advocats de Barcelona; Gerardo Pisarello, Vicepresident, professor de Dret Constitucional de la Universitat de Barcelona; Jaume Asens, Secretari, vocal de la Comissió de Defensa del Col·legi d'Advocats de Barcelona; Mercè Campabadal, tesorera, Fundació Pau i Solidaritat CCOO de Catalunya; Celeste Arella, vocal, Dones Juristes; Antonio Martín, vocal, Associació Catalana de Juristes Demòcrates.

Membres: Associació Catalana de Professionals per a la Cooperació (ACPC); Cooperació; Fundació Comaposada-UGT de Catalunya; Fundació Interarts; Institut de Drets Humans de Catalunya; Juristes sense Fronteres; Associació Catalana de Defensa dels Drets Humans.

Observadors: Amnistia Internacional – Catalunya; Ajuntament de Barcelona –Regidoria de Drets Civils i de la Dona; Creu Roja – Catalunya; Diputació de Barcelona – Gabinet de Relacions Internacionals.

Ubicació

Passatge del Crèdit 7, principal – 08002 Barcelona
Tel: 93 302 68 82
mail@descweb.org
<http://www.descweb.org>

PROMOCIÓ DELS DESC COM A DRETS FONAMENTALS

Accions de formació

Seminari: L'exigibilitat dels drets socials davant dels jutjats i tribunals

15 de desembre, 16:30 - 19:30h

Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona, sala 65.

Amb la col·laboració de: Comissió de Defensa de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats,

Projecte Dret al Dret de la Universitat de Barcelona.

Amb el suport de: Ministerio de Asuntos Exteriores y de Cooperación - Oficina de Derechos Humanos, Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament.

L'objectiu d'aquest seminari va ser establir canals de diàleg entre diferents operadors jurídics, jutges, professors i advocats, per superar els arguments que donen cobertura a la tesi del caràcter no justiciable dels drets socials.

Així, van participar com a ponents dos jutges, Amaya Olivas i Ramón Sáez, un advocat, Enrique Santiago, i el Vicepresident de l'Observatori, Gerardo Pisarello, en tant que professor de Dret Constitucional. L'acte va tenir una molt bona acollida entre advocats d'entitats socials interessats en fer exigibles els dret a l'habitatge, a l'educació, i a la salut de col·lectius en situació de vulnerabilitat com ara les persones amb discapacitat.

Participació de l'Observatori en d'altres cursos:

Seminari: La integración del enfoque de los Derechos Humanos en la Cooperación al Desarrollo

10 -11 abril, Pamplona, Navarra

Organitzat per: Instituto de Promoción de Estudios Sociales (IPES)

En el marc d'aquest seminari, el 10 d'abril, Vanesa Valiño, Directora de l'Observatori DESC va presentar la ponència: "La integración del enfoque de los derechos humanos en el diseño y ejecución de proyectos de cooperación". Fruit de les jornades IPES ha fet una publicació, "La integración del enfoque de derechos humanos en la cooperación internacional, y su estudio en Navarra", disponible també a: <http://derechoshumanosycooperacion.org>

Curs: Mecanismos de protección de los Derechos Humanos

26-30 de maig, Bilbao, Euskadi

Organitzat per: Centro KOOPERA, Unesco-Etxea

En el marc d'aquest curs, el 29 de maig, Vanesa Valiño, Directora de l'Observatori DESC, va donar una ponència sobre els Drets Econòmics Socials i Culturals.

Curs: Formación directa a cooperantes

30-11 de juliol, Bilbao, Euskadi

Organitzat per: Centre KOOPERA, Unesco-Etxea

En el marc d'aquest curs, el 4 de juliol, Vanesa Valiño, Directora de l'Observatori DESC, juntament amb Cristina Linaje, d'unesco etxea, va donar una ponència sobre Drets Humans.

Taller: DESC y pobreza

8 d'octubre, Madrid

Organitzat per: Amnistia Internacional

Aministia Internacional ha incorporat en el seu mandat la promoció dels drets econòmics, socials i culturals. El mes d'octubre va organitzar un taller de formació per als seus socis i personal laboral on Gerardo Pisarello, Vicepresident, va presentar una ponència sobre Mites del drets socials.

Accions d'incidència i participació en campanyes

Campanya per l'aprovació del Protocol Facultatiu al PIDESC

L'any 2008 ha estat definitiu per a l'aprovació del Protocol. Així, el 10 de desembre de 2008, dia del 60è aniversari de la Declaració Universal dels Drets Humans, les Nacions Unides adoptaren finalment l'instrument que ha de permetre la presentació de queixes per vulneració de drets econòmics, socials i culturals.

En el marc d'aquesta campanya, concretament a partir de la Coalició Internacional per a l'Adopció del Protocol Facultatiu, de la qual l'Observatori DESC n'és membre, al llarg del 2008 es van fer diferents accions d'incidència davant el govern espanyol per a que adoptés una posició favorable.

Comentaris al Plan Nacional de DDHH

En el marc del procés d'elaboració del Plan Nacional de Derechos Humanos elaborat pel Govern Espanyol, durant el 2008 l'Observatori DESC va dur a terme dues accions:

1. Elaboració i difusió d'un comunicat, conjuntament amb d'altres entitats catalanes, mostrant el desacord tant respecte la manca de participació de les entitats en l'elaboració del Pla, com pel que fa al contingut.
2. Redacció d'un document de comentaris al Plan Nacional de DDHH on, més enllà de les consideracions del comunicat conjunt, es feia especial esment al reconeixement devaluat dels drets econòmics, socials i culturals en el Pla.

Participació en el procés d'elaboració del nou Pla Director de Cooperació Internacional i Solidaritat 2009-2012 de l'Ajuntament de Barcelona.

La participació de l'Observatori DESC va consistir fonamentalment en dos aspectes:

1. Contribució als documents elaborats per la FCONGd, i en la reunió que es va dur a terme el 18 de juny (veure document ODESC aportacions FCONGd en Annexes).
2. Presentació d'esmenes a l'esborrany presentat per l'Ajuntament (veure Annexes: document d'aportacions ODESC al nou Pla Director), orientades a la promoció dels drets econòmics, socials i culturals com a drets fonamentals.

ELS DESC I LES DONES

Accions de formació

Seminari dones i habitatge

Fòrum Social Català

25 de gener, 10:00h

Universitat de Barcelona

L'Observatori DESC va participar al Fòrum Social Català organitzant un seminari sobre les dones i el dret a l'habitatge. Es va presentar el marc jurídic internacional, estatal i autonòmic en la matèria. Pel que fa a l'àmbit autonòmic, es va fer especial incidència en la Llei pel Dret a l'Habitatge de Catalunya. També es va donar veu a diferents organitzacions per debatre i posar en comú recursos per fer efectiu el dret a l'habitatge de les dones.

Seminari Internacional "Les Dones i el Dret a l'Habitatge: Construint Hàbitat des de la dignitat"

Auditori del Pati Manning, c/Montealegre 7, Barcelona.

12, 13 i 14 de febrer

Organitzat per l'Observatori DESC i Habitat International Coalition

Amb el suport de l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament, la Diputació de Barcelona, L'Oficina de promoció de la Pau i els Drets Humans de la Generalitat de Catalunya i l'Institut Català de les Dones.

La legislació nacional i internacional reconeix àmpliament el dret a un habitatge adequat de les dones. No obstant això, les dones, tant al nord com al sud, experimenten una especial vulnerabilitat habitacional. Amb la finalitat d'identificar els obstacles que impedeixen a les dones gaudir del dret a un habitatge adequat, el Relator Especial de Nacions Unides per a l'habitatge va promoure vuit consultes a diferents regions del món.

En aquestes trobades es va detectar que la problemàtica habitacional de les dones és similar tot i els diferents contextos i les cultures.

Un cop finalitzat aquest diagnòstic, Habitat International Coalition HIC i l'Observatori DESC, en tant que organitzacions col·laboradores de les Consultes Regionals, van decidir reprendre el treball. L'objectiu d'aquesta nova etapa es va iniciar amb el Seminari Internacional "Les Dones i el Dret a l'Habitatge. Construint Hàbitat des de la Dignitat", dirigit a formular estratègies per a la realització del dret a un habitatge adequat per a les dones, a més de donar visibilitat a la problemàtica habitacional de les dones, apoderar a les organitzacions socials i influir en les polítiques habitacionals.

Al seminari van participar-hi unes 40 dones d'Àfrica, Àsia, Amèrica Llatina, Nordamèrica i Europa, i va comptar amb la presència del Relator de NNUU per a l'habitatge, Miloon Kothari, així com la participació especial de l'arquitecta Zaida Muxí i Eva Fernández, Presidenta de la Favb.

Actuacions a Amèrica Llatina

“Fortalecimiento de las acciones de exigibilidad jurídica y política de los DESC de las Mujeres Colombianas”

Del juliol 2007 al novembre 2008

Amb el suport de l'Ajuntament de Barcelona, convocatòria Barcelona Solidària 2007

Contraparts locals: Instituto Latinoamericano de Servicios Legales Alternativos (ILSA), Casa de la Mujer, Asociación de trabajo interdisciplinario (ATI)

Import de la subvenció: 75.000 €

Aquest projecte suposa la **segona fase d'un procés iniciat pel consorci format per 3 organitzacions colombianes: ATI-ILSA-Casa de la Mujer**. En aquest treball en comú s'han constituït quatre taules de dones a les regions Centro, Occidente, Antioquia i Costa Caribe, a més d'una taula específica de dones indígenes. El Tribunal ha seguit sent un referent important en temes relacionats amb els DESC en espais d'organitzacions de dones, organitzacions socials i de drets humans, i a instàncies governamentals com les oficines de gènere (Bogotà, Cartagena, Santa Marta, Cali).

Durant el projecte s'han desenvolupat investigacions que donen arguments i evidències de les especials vulneracions dels drets de les dones. També s'han enfortit les organitzacions de dones a través de la formació i la capacitat. A més, es van realitzar accions de justiciabilitat a partir del seguiment de casos de violació dels DESC de las dones. I finalment, es va enfortir la incidència política i la participació de les dones en la gestió pública local i en la implementació de les polítiques públiques.

Respecte a articulacions amb d'altres xarxes, es va consolidar l'aliança amb la campanya “Mis Derechos No Se Negocian” (d'incidència amb els acords comercials i els tractats de lliure comerç); així com les aliances estratègiques amb CLADEM, la Plataforma Colombiana de Derechos Humanos, Democracia y Desarrollo, i la iniciativa Andina “Buenas prácticas de la incorporación del enfoque de equidad de género en los gobiernos locales, regionales y nacionales en la subregión Andina”, en Conveni amb Cedal del Perú i la Coordinadora de la Mujer de Bolivia.

Les dones i el Dret a l'habitatge: construint des de la dignitat

Del febrer 2007 al febrer 2009

Amb el suport de l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament (ACCD) i del Fons Català de Cooperació al Desenvolupament

Contrapart local: Comité de América Latina y el Caribe para la Defensa de los Derechos de la Mujer (CLADEM)

Import de la subvenció: 80.000 € + 25.000 €

El projecte va plantejar **la inclusió de la perspectiva de gènere a l'estudi, la promoció i la defensa dels DESC i en especial dels drets habitacionals**, tant per les ONG i les organitzacions de la societat civil, com pels governs i els organismes internacionals de defensa dels DDHH.

A partir dels resultats dels diagnòstics i tallers duts a terme durant el 2007, al 2008 es va elaborar la publicació: "Sistematización de Estudios Nacionales sobre Derechos Habitacionales y DESC de las Mujeres en Argentina, Bolivia, Brasil, Chile, Colombia, Ecuador, El Salvador, Guatemala, Honduras, México, Panamá, Paraguay, Perú, República Dominicana y Uruguay". CLADEM, Oct. 2008.

Aquesta publicació conté una sèrie de recomanacions i estratègies per a la defensa i la promoció dels DESC i el DHV de les dones als 4 països andins (Bolívia, Colòmbia, Equador i Perú).

Per una altra banda, al juliol del 2008, CLADEM va participar en la 41ª Sessió del Comitè CEDAW a Nova York. En aquest marc, va fer diverses gestions per promoure una Observació General sobre discriminació de les dones i accés a un habitatge adequat.

ELS DESC I LES PERSONES IMMIGRADES

Accions d'incidència i participació en campanyes

Campanya unitària contra la Directiva de la Vergonya

Dijous 5 de juny, 19:00h

Entitats impulsores: Attac-Catalunya; Asociación de Uruguayos en Catalunya; Asociación Socio-cultural Ibn Batuta; Associació LIMES; Associació Papers i Drets per a tothom; CC.OO.; Col·lectiu Cornellà sense fronteres; Comissió catalana d'ajuda al refugiat; Consell Nacional de la Joventut de Catalunya; Desobeint fronteres; Fedelatina; Fundació Nous Horitzons; Fundació Pere Ardiaca; GRAMC; Observatori DESC; Observatori del Sistema Penal i dels Drets Humans; SOS Racisme-Catalunya

Diverses entitats i col·lectius socials, entre ells l'Observatori DESC, van decidir engegar una campanya contra la "Directiva de retorn de les persones immigrades". Aquesta directiva provoca un greu i lamentable retrocés en la satisfacció dels drets humans de les persones immigrades en la mesura en que allarga el període de detenció en els centres d'internament.

Sota el lema "Aturem la Directiva de la Vergonya, Tanquem els Centres d'Internament per a Estrangers" l'Observatori va dur a terme les següents accions: participació en l'acte de protesta, difusió d'un comunicat de rebuig, (que es troba en Annexes), i presentació d'una ponència el dia 10 d'octubre en el marc d'un seminari organitzat per la Comissió de Defensa del Col·legi d'Advocats de Barcelona.

EL DRET A L'HABITATGE COM A DRET HUMÀ FONAMENTAL

Accions de formació

Jornades: "El dret a l'habitatge i a la ciutat en el marc de la crisi. Un debat pendent"

10 d'octubre

Pati Llimona, c/ Regomir 3

Amb el suport d'Adigsa, Departament de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat de Catalunya, i Drets Civils de l'Ajuntament de Barcelona.

El dret a l'habitatge i a la ciutat en el marc de la crisi: Un debat pendent 10 d'octubre Patí Llimona C/ Regomir, 3

Diferents indicadors semblen confirmar que s'està davant l'inici d'una llarga i aguda crisi econòmica, l'impacte de la qual, en el cas de l'Estat espanyol, és especialment greu. S'estima a la fallida anunciada d'un model de creixement insostenible basat en l'especulació immobiliària i la construcció indiscriminada. Com a conseqüència d'aquest model, el pagament d'una hipoteca o un lloguer, així com la satisfacció d'altres necessitats bàsiques, ha esdevingut una qüestió per a un nombre creixent de persones. En un context com aquest, com s'haurem de distribuir els recursos habitacionals existents? És possible tenir amb el cost reduït i preventiu dels últims dècades i assegurar el dret de totes i tots a un habitatge digne i una ciutat més habitable?

1ª Sessió
10h - 11:30h Presentació: **Gerardo Pisarello**, Observatori de Drets Econòmics, Socials i Culturals
Parlejada: **David Harvey**, geògraf, professor de la City University of New York (CUNY)
12h - 13h Taula rodona amb: **Jordi Borja**, geògraf i urbanista, Professor de gestió de la ciutat a la UOC - **J.M. Montaner**, arquitecte, Professor a la UPC - **Mercè Tatjer i Mir**, geògrafa, Candidata de la UB
Còmpagnie: **Ada Colau**, Assemblea pel Dret a l'Habitatge de Barcelona i Més/Ostenda
13h - 13:30h Debat

2ª Sessió
16:30h - 17h Taula rodona amb: **Guillaume Six**, Afiliat de l'Observatori d'Espais Urbans - **Ricard Gomà**, Cap de l'Àrea d'Urbanisme i d'Acció Social de l'Ajuntament de Barcelona - **Antoni Sorolla**, Delegat d'Habitatge de l'Ajuntament de Barcelona - **Sandro Medici**, Regidor Dretes i Urb. Torra (Itàlia)
Còmpagnie: **Eva Fernández**, Federació d'Associacions de Veïns i Veïnes de Barcelona
17h - 18:15h Debat

3ª Sessió
17:15 - 18:15h Taula rodona amb: **Carme Trilla**, Secretaria d'Habitatge de la Generalitat de Catalunya - **Iñigo Maguregui**, Director de Sòl i Urbanisme del Govern d'Euzkadi
Còmpagnie: **Albert Sanchez**, Tècnic contra la Violència Immobiliària i Urbana
18:15h - 19h Debat

19h Cloenda i conclusions: **DAVID HARVEY**

Organització: **DESC**

Fruit del treball continuat que l'Observatori ve realitzant es va detectar la necessitat d'iniciar una **reflexió col·lectiva sobre quin és el grau d'acompliment del dret a l'habitatge i a la ciutat i, sobretot, quins són els reptes davant l'inici d'una llarga i aguda crisi econòmica**, l'impacte de la qual és especialment greu en el cas de l'Estat espanyol.

La jornada de debat va comptar amb una assistència massiva de públic i la participació de destacades figures de l'àmbit acadèmic, dels moviments socials i de l'administració, com David Harvey, Jordi Borja, Josep Maria Montaner, Mercè Tatjer, Ricard Gomà, Carme Trilla, Iñigo Maguregui, Sandro Medici, Guillaume Six, Antoni Sorolla i Eva Fernández, entre d'altres.

Actuacions a Amèrica Llatina

Programa trianual: "El Derecho a la Ciudad y los DESC en América del Sur"

Del gener 2008 al desembre 2010

Amb el suport de l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament (ACCD)

Contrapart local: Centre on Housing Rights and Evictions (COHRE) – Programa de las Américas, Fundació Terranueva (Equador) i Fedevivienda (Colòmbia).

Import de la subvenció: 481.000 €

Aquest programa, que té una durada de 3 anys, es va iniciar l'1 de gener de 2008. L'àmbit d'execució és la regió d'Amèrica del Sud, i en particular els països focus seran Equador; i Colòmbia, amb alguna acció específica a l'Argentina. A més, el 2009 s'hi incorporarà Brasil a partir d'un projecte recolzat pel l'ACCD.

Els objectius del programa són **promoure la garantia del dret a l'habitatge i la ciutat a través de la prevenció de desallotjaments forçosos i la regularització d'assentaments informals urbans de Colòmbia, Equador, Argentina i Brasil.**

Durant el 2008 destaca molt especialment la incidència aconseguida a Equador, aprofitant l'especial conjuntura del procés de reforma constitucional. COHRE amb el Foro Urbano Ecuador, Terranueva i "Contrato Social por la Vivienda" van proposar una sèrie de propostes d'articles per protegir el dret a l'habitatge, a la ciutat, a l'aigua i al sanejament a la nova Constitució. Aquests articles van ser incorporats al text constitucional amb una redacció casi idèntica a la proposta formulada.

A Colòmbia es va presentar una demanda davant la Cort Constitucional per discutir aspectes controvertits de la Llei d'habitatge d'interès social. A més s'ha aconseguit un bon nivell de diàleg amb les autoritats de l'Alcaldia de Bogotà, fent propostes que han estat incloses en el nou pla de desenvolupament de la Ciutat. Aquesta bona relació amb l'alcaldia de Bogotà s'ha aprofitat també per treballar en el disseny d'una proposta integral de regularització d'assentaments per a la ciutat.

En el cas d'Argentina es va realitzar un Seminari Nacional per discutir polítiques de prevenció de desallotjaments que va tenir una presència significativa tant de moviments socials urbans i rurals de tot el país com de magistrats del Poder judicial, Diputats Nacionals i Autoritats del Poder Executiu.

Butlletí Dret a l'Habitatge i a la Ciutat a Amèrica Llatina, nº 1-5, 2008. COHRE

En el marc del programa destaca també la publicació del **Butlletí bimestral sobre dret a l'Habitatge i a la Ciutat**, el qual ha tingut gran impacte. Al llarg del 2008 s'han editat 5 números en **castellà, portuguès i anglès** tractant temes com la carta mundial de dret a la ciutat, la campanya per la restitució d'habitatge per a la població desplaçada de Colòmbia, la proposta de reforma del Codi Processal Civil de Brasil sobre desallotjaments, els conflictes entre regularització d'assentaments informals i qüestions ambientals, el dret a la ciutat i les comunitats afrodescendents, entre d'altres.

El Butlletí es va repartir a més de 9.000 adreces electròniques de la regió, i diverses universitats de prestigi així com moltes organitzacions internacionals van demanar autorització per incloure'l en les seves pàgines oficials.

Publicacions

Informe de l'Observatori DESC “Derecho a la vivienda y políticas habitacionales: informe de un desencuentro”

L'Observatori DESC va elaborar un informe sobre la situació del dret a l'habitatge a l'Estat Espanyol. Aquest informe es va fer arrel de la visita en missió oficial del Relator de Nacions Unides, Miloon Kothari, i es presenta com una eina per als grups, col·lectius, entitats, organitzacions i administracions que lluiten per fer efectiu el dret a l'habitatge.

L'informe es divideix en sis apartats principals:

1. Explicació de les Relatories de Nacions Unides i el Dret a l'Habitatge.
2. Els compromisos jurídics adquirits per l'Estat Espanyol en relació al Dret a l'Habitatge.
3. Panorama habitacional de l'Estat Espanyol i principals factors de vulneració del dret a l'habitatge
4. Col·lectius especialment afectats per la vulneració del dret a l'habitatge
5. Respostes institucionals i dels moviments socials davant de la crisi habitacional
6. Recomanacions i conclusions.

Accions d'incidència i participació en campanyes

Primera presentació i debat de l'informe “Derecho a la vivienda y políticas habitacionales: informe de un desencuentro”

25 al 26 de gener, 10:00h

Universitat de Barcelona

Organitzat per l'Observatori DESC en el marc del Forum Social Català

Aprofitant el marc immillorable del Fòrum Social Català, l'Observatori DESC va presentar la primera versió de l'informe sobre la situació de l'habitatge a l'Estat Espanyol elaborat arrel de la visita en Missió Oficial del Relator de Nacions Unides, Miloon Kothari. La presentació va anar acompanyada d'un debat posterior amb diferents col·lectius i moviments pel dret a l'habitatge.

Roda de premsa: presentació de l'informe “Derecho a la vivienda y políticas habitacionales: informe de un desencuentro”

18 de febrer de 2008

Col·legi d'Advocats

Organitzat per l'Observatori DESC

La versió final de l'informe de l'Observatori DESC “Derecho a la vivienda y políticas habitacionales: informe de un desencuentro” es va presentar en roda de premsa al Col·legi d'Advocats. Hi van participar el Relator Especial de Nacions Unides pel Dret a un Habitatge Adequat, Miloon Kothari; Jaume Asens, vocal de la Comissió de Defensa dels Drets de la Persona de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats, i en Gerardo Pisarello, vicepresident de l' Observatori DESC. Veure articles al Recull de Premsa.

No deixem que el banc ens faci fora de casa. Com organitzar-nos davant l'abús hipotecari

Dilluns 6 d'octubre, 19:00h

Espai Social Magdalenas, C/Magdalenes 13, Barcelona

Organitzat per VdeVivienda, amb la col·laboració de l'Observatori DESC

El dia 6 d'octubre, **dia internacional de l'hàbitat**, VdeVivienda i l'Observatori DESC es van sumar a la campanya internacional que sota el lema “Jornades Mundials Desallotjaments Zero i per la seguretat del dret a l'habitatge”, es va celebrar en diverses ciutats de tot el món.

Per a aquest dia, VdeVivienda va organitzar un acte que va dur per títol: “No deixem que el banc ens faci fora de casa. Com organitzar-nos davant l'abús hipotecari”. L'acte va comptar amb la presència de l'associació “Unió de propietaris amb hipoteques familiars impagables” de Madrid, l'economista Albert Recio i l'advocada Montse Serrano del Col·lectiu Ronda.

Roda de premsa: entitats socials exigeixen la retirada del desnonament express

Divendres 14 de novembre, 12:00h

Observatori DESC

Davant l'anunci que el Govern espanyol iniciava els tràmits per aprovar el nomenat "desnonament express", l'Observatori DESC va convocar a una roda de premsa on van participar Miloon Kothari (Ex Relator pel Dret a l'Habitatge de Nacions Unides), Vanesa Valiño (Directora de l'Observatori de Drets Humans – Desc), Jaume Asens (Vocal de la Comissió de Defensa del Col·legi d'Advocats de Barcelona), Albert Recio (Vicepresident de la Federació d'Associacions de Veïns i Veïnes de Barcelona) i Montserrat Torrent (Directora de L'Organització de Consumidors i Usuaris de Catalunya, en representació de la Plataforma pel Dret a un Habitatge Digne).

Les entitats presents a la roda de premsa van presentar un comunicat amb el que es va iniciar una crida a la societat civil per tal d'aturar l'Avantprojecte de Llei que preveu l'anomenat "desnonament express", mesura que suposa una vulneració dels Drets Humans i que, especialment en l'actual context de crisi, tindrà greus impactes socials entre amplis sectors de la població.

Cicle de xerrades sobre Dret a l'Habitatge i a la Ciutat a l'Espai Social Magdalenes

Al llarg de 2008, l'Espai Social Magdalenes, conjuntament amb VdeVivienda i l'Observatori DESC, van realitzar un cicle de xerrades sobre Dret a l'Habitatge i a la Ciutat, partint de la idea que "l'esfera dels drets és un àmbit d'intervenció política en l'espai metropolità.

Ciclo de debates: Nuevos y Viejos Derechos Sociales
Marzo-Julio 2008 C/Magdalenes 13-25 (Ciutat Vella)

En una societat on la gent i la memòria ocupen cada dia més terreny a la política (reduïda a l'òrbita representativa) sovint tendim a pensar que només els partits polítics i les institucions estan capacitats per debatre sobre els drets; que la seva producció és un afer reservat a les instàncies legislatives. Entrem aquesta tendència cal recordar que, històricament, els drets socials s'han assolit per l'acció política al marge d'aquesta àmbit, combinant la desobediència, la mobilització i l'interlocució.

Cicle I: El Dret a l'Habitatge

En els darrers anys, la mobilització social a l'entorn d'aquest dret -des de l'alternança fins a la desobediència civil que planteja la PRRP, passant per les resistències veïnals a la mercantilització de la ciutat ha demostrat poder el tema de l'habitatge al centre de l'agenda política. Ara però, aquesta primera victòria de les mobilitzacions veïnals s'entrena a noves nocions, condicionada per la resposta institucional que ara hi ha donat. Partits polítics i institucions han posat en marxa una ràpida oposició del discurs del dret a l'habitatge sense que, de moment, això s'hagi traduït en una aplicació de les mesures de reforma estructural del mercat immobiliari que s'havien plantejat.

A més, aquesta resposta institucional i la justificació que li té un suposat avantatge com a garantia al qual tant la població veïl del propietari del seu habitatge que no es pot intervenir sobre el mercat immobiliari, o que té privilegis estriats per la propietat privada són instruments que redueixen el dret fonamental d'accés a un habitatge adequat per a tota la població.

Volem inaugurar aquest cicle de debats amb el tema del dret a l'habitatge per constituir pensant i per discutir noves mesures sobre mesures possibles, consultant diverses experiències catalanes, espanyoles i europees per tal de demostrar que així, amb mobilització social i voluntat política, es pot avançar molt més i molt millor vers l'acompliment efectiu del dret a un habitatge digne.

Per això, en l'Espai Social del carrer Magdalenes iniciem un primer cicle de debats sobre drets socials com el dret a l'habitatge, a la ciutat i als drets de les persones migrants. Entenem que l'ètica dels drets és un àmbit clau d'intervenció política en l'espai metropolità, a través d'aquest cicle volem explorar noves formes de reapropiació de la ciutat, de reconèixer el paper dels moviments urbans i d'obrir els espais de decisió en les polítiques urbanes.

SESSIÓ I: Divendres 28 Març - 19:30h
Expropiació d'immobles i autogestió de centres socials: l'experiència de Roma

SANDRO MEDICI, Regidor del Districte X de Roma, arquitecte i ex director de l'Urbanisme
SERENA TARABINI, Membre d'ACTION - Diriti in movimento

Roma és una metròpoli europea amb moltes semblances amb la ciutat de Barcelona. Tanmateix, a Roma trobem experiències imputades pels moviments socials que han estat recollides pel seu Ajuntament i que, de moment, són impenetrables a l'urbanisme. Així, a través d'una ordenança municipal, el govern local de Roma ha reconegut la funció social dels centres socials ocupats cadifera el seu ús en règim d'autogestió i, a més, ha imputat l'expropiació de centres de pisos buits, així com la creació d'oficines municipals d'habitatge co-gestionades per l'administració i la societat civil organitzada.

Per conèixer més a fons aquesta experiència, i contrastar-la amb el que ens succeeix a Barcelona, hem convidat a dos actors protagonistes des de diferents angles del procés seguit a la ciutat de Roma:

Organitzat:

A les diferents cites es va comptar amb experiències d'altres països, com en el cas de la xerrada "Cicle Dret a l'Habitatge: Expropiació d'immobles buits i autogestió de centres socials, l'experiència de Roma", realitzada el 28 de març i que va comptar amb la presència de Sandro Medici, arquitecte i Regidor del Districte X, i Serena Tarabini, membre d'Action - Diriti in movement.

DESC I DEUTE EXTERN

Actuacions a Amèrica Llatina

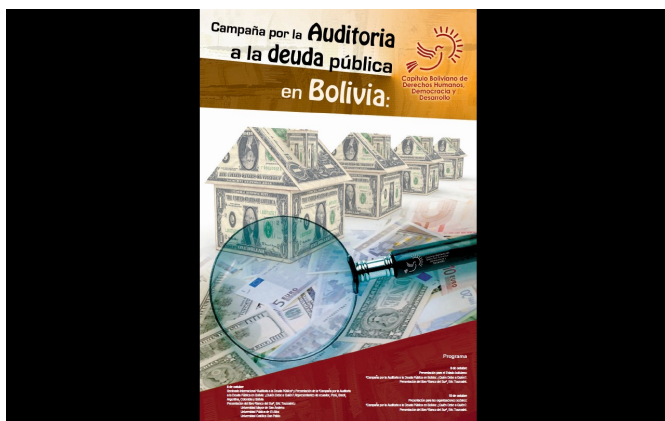
Programa triennal: “Ciudadanía, deuda y derechos humanos desde lo local”

Amb el suport de l'Ajuntament de Barcelona, Programa Barcelona Solidària 2006.

Contraparts locals: Capítulo Boliviano de Derechos Humanos, Democracia y Desarrollo (CBDHDD) a través del Observatorio DESC Bolivia; Centro de Asesoría Laboral (CEDAL) Perú; Centro de Derechos Económicos y Sociales (CDES) Ecuador, i Corporación de Investigación y Acción Social y Económica (CIASE) Colombia.

De l'agost 2006 al juliol 2009

Import de la subvenció: 558.956 €

El programa, que es va iniciar l'1 d'agost del 2006, té una durada de 3 anys. L'àmbit d'execució era tant la regió andina com cada un dels quatre països de la regió (Colòmbia, Equador, Perú i Bolívia).

El programa té com a objectius: **enfortiment del teixit social per fomentar la participació i el control ciutadà sobre l'endeutament públic i el seu impacte en la realització dels drets humans; i la generació d'un espai d'acció regional per a l'intercanvi d'experiències i coneixements.**

Durant el 2008 s'ha de destacar especialment la contribució al procés d'Auditoria del Deute que es va desenvolupar a l'Equador, mitjançant la participació activa del CDES a la Comissió d'Auditoria Integral del Crèdit Públic. Aquesta comissió va ser creada mitjançant el Decreto Presidencial al Juliol/2007. Dins la CAIC, el CDES va formar part de la subcomissió d'impactes socials, ambientals, gènere i pobles, incidint de manera directa a la metodologia d'investigació aplicada i en la utilització del concepte de deute il·legítim como a eix fonamental.

Els resultats mostren clares evidències d'il·legitimitat dels deutes. A partir d'aquí, doncs, es tracta de que organitzacions socials de tot el món, i especialment a l'Equador, realitzin accions de recolzament a l'Auditoria del deute equatorià i al dret del Govern equatorià a decidir sobre la suspensió de pagaments del deutes que han estat demostrat il·legítims**.

Un altre resultat del projecte va ser la realització del seminari regional els dies 6, 7 i 8 d'octubre de 2008. Els objectius que es van aconseguir van ser:

- Recolzament regional al procés equatorià a la seva fase final.
- Extensió de l'experiència equatoriana a d'altres països de la regió: compartir aprenentatges respecte el procés, respecte el paper de les organitzacions socials, estratègies post-auditoria, etc.
- Impacte a Bolívia de cara a impulsar el tema a l'agenda política i social.

De resultes d'això es va conformar la Campanya per l'Auditoria al deute públic a Bolívia que aglutina organitzacions

socials i de drets humans del país.

****Nota:** L'informe es troba a:

http://www.auditoriadeuda.org.ec/images/stories/documentos/informe_final_CAIC.pdf

Accions d'incidència i participació en campanyes

Campanya "Qui deu a qui?"

"Qui deu a qui?" és una campanya d'àmbit estatal que treballa per l'abolició del deute extern realitzant accions de denúncia, formació i incidència política. L'Observatori DESC participa activament en aquesta campanya.

La Campanya va definir el seu pla de acció 2008 en torn a tres àmbits prioritaris:

1. Participació al Fòrum Social Català; 2. Seguiment a la Llei de gestió del Deute Extern i a les futures reformes de les lleis reguladores del Fons d'ajut al Desenvolupament (FAD) i de les assegurances per conta del Estat (CESCE) i; 3. Celebració de la 2ª setmana global de acció contra el deute extern (prevista durant octubre 2008).

A més de participar a l'assemblea de QdQ Barcelona on es planifiquen les diferents activitats al territori, al 2008 l'Observatori DESC va tenir un paper actiu als següents àmbits de treball:

- Comissió estatal seguiments lleis:

L'Observatori DESC integra la Comissió estatal de seguiment de la Llei de deute extern i per fer incidència davant de futures lleis de regulació dels FAD i CESCE.

La Comissió va preparar durant el mes de setembre del 2008 dos documents base sobre FAD i CESCE per discutir als diferents nodus de QdQ a l'Estat. Les diferents aportacions dels nodus van ser discutides a la Trobada anual Estatal de QdQ que va tenir lloc a Còrdoba durant els dies 21, 22 i 23 de novembre de 2008; on es va arribar a un document de posicionament conjunt a partir del qual la comissió de lleis desenvoluparà l'estratègia de incidència de la campanya (aliances, comunicació, lobby....). Tant el posicionament com l'estratègia són encara documents de caràcter intern. Les últimes informacions que tenim indiquen que el projecte de llei del govern no serà públic abans del proper mes de febrer del 2009.

- 2ª Setmana d'Acció Global contra el Deute i les IFIs (Barcelona, 16, 17 i 18 d'octubre de 2008):

La campanya QdQ, juntament amb un ampli grup d'organitzacions i moviments socials catalans, van realitzar la 2ª setmana d'Acció Global contra el Deute (veure el tríptic en Annexes).

Al 2008, sota el lema "Àfrica a l'auxili d'occident", es va desenvolupar un programa d'activitats sobre els impactes del deute extern sobre els recursos naturals, les relacions comercials entre la UE i Àfrica, i les alternatives dels moviments socials a l'Àfrica Sud-Sahariana. L'Observatori DESC va participar als preparatius i específicament a la organització de la Taula 3 "Àfrica: quina cooperació? quines resistències?" (dissabte 18/10); a més de l'aportació econòmica amb fons d'aquest programa per al finançament del viatge d'una de les ponents, la Kone Solange del Forum National Sur la Dette et la Pauvreté (Costa d'Ivori).

Les activitats a Barcelona es van sumar a les activitats realitzades a d'altres ciutats a l'Estat, així com a d'altres països en el marc de la setmana d'acció Global contra el deute.

- Campanya d'incidència davant la situació al Congo:

Davant l'escalada del conflicte al Congo i fruit de la 2ona setmana del deute, que va comptar amb la participació de Víctor Nuzzi (camperol de la RDC i membre de Jubileu Sud i Via Campesina), es va desenvolupar una estratègia d'incidència davant el govern espanyol coincidint amb la dimissió del general espanyol Vicente Díaz de Villegas, a càrrec de les tropes de la Missió de Nacions Unides al Congo (MONUC) des del mes de setembre. QdQ va impulsar l'enviament de cartes tant al govern espanyol com al representant espanyol davant Nacions Unides, articulant i amb signatures de gran part de coordinadores d'ONGs de tot l'estat (veure en Annexes, la nota de premsa i les cartes amb data 10 de novembre).

Es va rebre una resposta per part del gabinet de la presidència del govern en direcció contrària a les nostres demandes, amb la qual cosa es va decidir fer una acció pública mitjançant els mitjans de comunicació (veure als Annexes: nota de premsa).

També es va convocar una conferència el dia 22 de desembre amb el títol "EL GENOCIDI DEL CONGO: QUI ÉS RESPONSABLE? Incidència des de les organitzacions socials", amb l'objectiu de sensibilitzar i articular esforços als processos d'incidència que s'estan portant a terme, en continuïtat a les accions realitzades (veure en Annexes el programa de la xerrada) .

Per últim, l'Observatori DESC va escriure una carta a El País en resposta a l'article publicat en aquest diari per part de la Sra. Soraya Rodríguez, secretaria d'Estat de Cooperació Internacional, en relació a la situació al Congo.

- Campanya de recolzament al procés d'Auditoria del deute extern a l'Equador:

El passat 20 de novembre es va fer la presentació oficial de l'informe d'Auditoria Integral del Crèdit Públic a l'Equador, realitzat durant un any i mig per una Comissió conformada per membres de la societat civil equatoriana i internacional, així com per representants i tècnics del govern equatorià (CAIC). Una de les organitzacions que han treballat a la

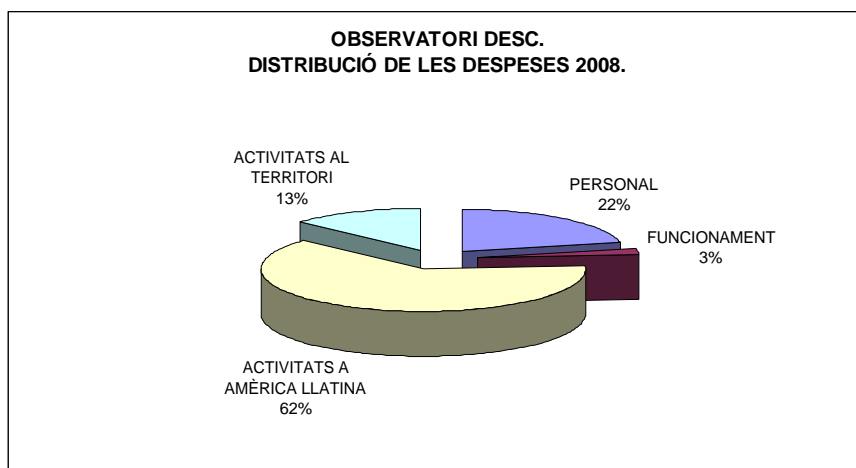
Comissió es una copart de l'Observatori DESC, el CENTRO DE DERECHOS ECONOMICOS Y SOCIALES (CDES), a qui s'està recolzant amb un programa cofinançat per l'Ajuntament de Barcelona.

Des de la Campanya QdQ, i en coordinació amb el CDES, es va decidir impulsar una acció mitjançant l'enviament d'una carta tant al govern Equatorià com a l'Espanyol, per tal de recolzar el procés d'auditoria i demanar al govern espanyol la suspensió dels pagaments corresponents als deutes que s'han demostrat il·legitims (dels 36 contractes de crèdit bilateral analitzats per la CAIC, 16 van ser signats amb l'Estat espanyol). En Annexes es poden consultar tant les cartes com la nota de premsa que es va enviar als mitjans.

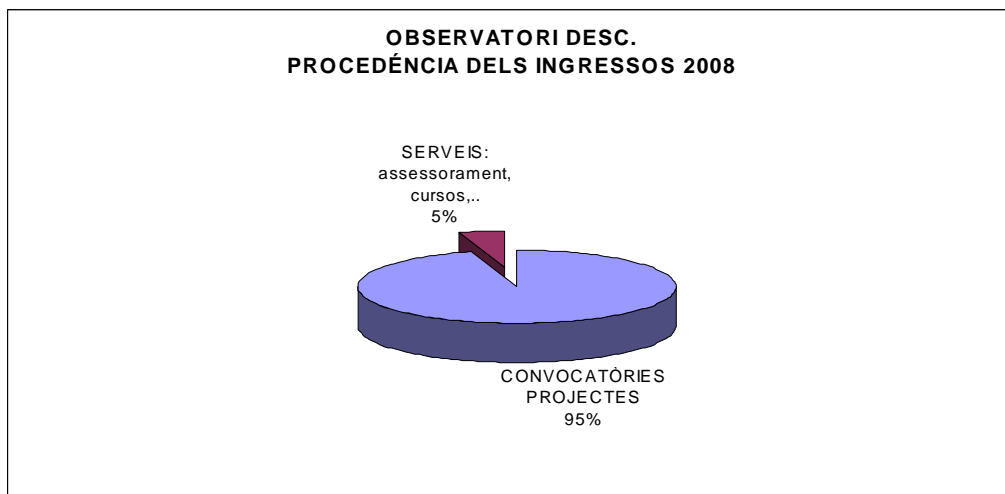
RESUM ECONÒMIC

(Preliminar)

DESPESA TOTAL	560.550,43
PERSONAL	120.418,66
FUNCIONAMENT	14.039,16
ACTIVITATS A AMÈRICA LLATINA	351.356,07
ACTIVITATS AL TERRITORI	73.886,39

TOTAL DEL INGRESSOS	567.329,04 €
CONVOCATÒRIES PROJECTES	541.099,99 €
SERVEIS: assessorament, cursos,..	26.229,05 €

Observatori DESC
 Passatge del Crèdit 7. Principal.
 08002 Barcelona
 Tel: 933 026 882
 a/e: info@descweb.org
www.descweb.org